

Государственное образовательное учреждение
«Приднестровский государственный университет им. Т. Г. Шевченко»

Кафедра украинской филологии

УТВЕРЖДАЮ:

Зав. кафедры-разработчика

Якимович /Е.Л.Якимович

протокол № 1 « 31 » Якимович 2021 г.

Фонд оценочных средств

по дисциплине

ВВЕДЕНИЕ В ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ

Направление:

7.45.03.01 Филология

Профиль:

«Отечественная филология (украинский язык и литература)»

Квалификация выпускника

Бакалавр

Форма обучения:

очная

ГОД НАБОРА 2021

Разработала: к.ф.н., доцент

Якимович / Е.Л. Якимович

«31» 08 2021 г.

**Паспорт фонда оценочных средств по учебной дисциплине
«ВВЕДЕНИЕ В ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ»**

В результате изучения дисциплины «Введение в литературоведение» обучающихся должны быть сформированы следующие компетенции:

Категория (группа) компетенций	Код и наименование	Код и наименование индикатора достижения универсальной компетенции
Универсальные компетенции выпускников и индикаторы их достижения		
Межкультурное взаимодействие	УК-5 Способен воспринимать межкультурное разнообразие общества в социально-историческом, этическом и философском контекстах.	ИД-1. УК-5. Демонстрирует уважительное отношение к историческому и культурному наследию в социально-историческом, этическом и философском контекстах этнических групп, опираясь на знания этапов исторического и культурного развития государства; ИД-2. УК-5. Выбирает форму взаимодействия с другими социальными группами на основе полученной информации об их культурных и социально-исторических особенностях, включая философские и этические учения; ИД-2. УК-5. Осуществляет межкультурную коммуникацию в соответствии с принятыми нормами и правилами в различных ситуациях межкультурного взаимодействия.

В результате освоения дисциплины студент должен:

знать:

- основные категории содержания и формы художественного произведения;
- принципы и пути анализа художественного произведения;
- понятие направления, стиля, течения литературной школы;
- особенности развития литературного процесса;
- специфику литературы как искусства слова;
- особенности объективной и субъективной организации художественных произведений.

уметь:

- пользоваться инструментарием литературоведческого анализа;
- давать характеристику изучаемого литературного направления с точки зрения его литературно-исторического и национально-исторического своеобразия;
- анализировать художественные произведения;
- характеризовать цели и задачи основных и вспомогательных литературоведческих дисциплин, указать на основные проблемы их изучения;
- характеризовать современное состояние литературоведческой науки;

владеть:

- навыками анализа и интерпретации литературного текста;
- навыками составления библиографических списков и историографических обзоров.

Программа оценивания контролируемой компетенции

Текущая аттестация	Контролируемые разделы дисциплины и их наименование	Код контролируемой компетенции (или ее части)	Наименование оценочного средства
	Раздел 1. Літературознавство як наука	УК-5	Тесты Реферат
	Раздел 2. Художній твір. Структура художнього твору	УК-5	Реферат Тесты
	Раздел 3. Мова художнього твору	УК-5	Реферат Контрольная работа
	Раздел 4. Літературний процес	УК-5	Реферат
Промежуточная аттестация			
экзамен		УК-5	Вопросы к экзамену

Экзаменационные вопросы по дисциплине «ВВЕДЕНИЕ В ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ»

1. Об'єкт, предмет і завдання літературознавства. Основні літературознавчі дисципліни.
2. Допоміжні наукові дисципліни літературознавства.
3. Об'єкт і предмет художньої літератури.
4. Специфіка літератури, різні підходи до її тлумачення (наслідування, відображення, нова дійсність, сублімація пригнічених поривів, гра тощо).
5. Образність літератури. Визначення художнього образу, тлумачення його чуттєвої конкретності.
6. Естетична природа літератури. Естетика слова. О. Потебня про загальне й індивідуальне в слові.
7. Творці літератури. Талант і геній, їх роль у творенні шедеврів. Єдність раціонального й ірраціонального, об'єктивного й суб'єктивного начал у творчості.
8. Пізнавальна й виховна роль літератури. Роль катарсису в процесі сприймання твору. Література як засіб самопізнання.
9. Особливості суспільного функціонування літератури. Загальнолюдське, класове і національне в літературі. Свобода творчості як найнеобхідніша умова розвитку літератури.
10. Поняття цілісності художнього твору, взаємодія в ньому змісту та форми. Закономірності взаємодії змісту та форми. Поняття про художній світ твору.
11. Зміст художнього твору, його складники, особливості їх аналізу.
12. Форма літературного твору та її складники.
13. Аналіз літературного твору. Його завдання, принципи, види та шляхи.
14. Аналіз взаємодії змісту та форми художнього твору. Поняття про синтез.
15. Принцип історизму в аналізі літературного твору.
16. Мова автора та мова дійових осіб. Роль авторського ідеалу в організації літературного слова.
17. Лексика художнього слова. Використання письменником синонімів, омонімів, антонімів, а також діалектизмів, архаїзмів, неологізмів. Їх функціональна роль.
18. Порівняння, його види, ідейно-естетична роль.
19. Епітет, його види, ідейно-естетична роль.
20. Художні тропи: метафора (персоніфікація, алегорія), метонімія (синекдоха, антономасія) та інші види метонімічних зв'язків. Їх ідейно-естетична роль.
21. Художні тропи. Гіпербола, літота, антифраз, іронія, перифраз, оксюморон. Їх ідейно-естетична роль.
22. Синтаксис поетичної мови: інтонація, риторичні запитання, звертання, оклики, еліпсис, замовчування.
23. Фігури поетичної мови: інверсія, анафора, епіфора, стик, паралелізм.
24. Фігури поетичної мови: антитеза. Безсполучникові та багатсполучникові конструкції. Градація, її види.
25. Звукова організація поетичної мови.
26. Мова віршова та мова прозова як форма викладу. Особливості їх організації. Одиниці ритму.
27. Антична (метрична) система віршування. Народнописенна система віршування. Основні риси. Коломийковий вірш.
28. Силабічна система віршування. Тонічна система віршування. Верлібр.
29. Стопа. Двоскладові розміри силабо-тонічного віршування. Пірихій. Спондей.
30. Трискладові розміри силабо-тонічного віршування. Дольники. Логаеда.
31. Засоби виразності віршових рядків: розмір, довжина рядка, цезура, перенесення, клаузула.
32. Рими. Види рим. Їх характеристика.
33. Способи римування віршів. Білий вірш. Сонет. Вінок сонетів. Октава.
34. Строфа. Окремі види строфічної будови віршів. Терцет. Терцини. Ронделі. Рубаї. Хоку.
35. Тема художнього твору та її складники. Взаємодія життєвого матеріалу та проблем. Проблематика твору. Темі й мотиви. Аналіз твору з погляду його теми.
36. Ідея художнього твору, шляхи її втілення. Ідеї та проблеми. Взаємодія життєвого матеріалу та ідеї.
37. Поняття "персонаж", "дійова особа", "герой", "характер", "тип", сфери їх вживання. Види образів. Діалектика типового й індивідуального в образі.
38. Засоби розкриття характеру персонажа. Образ персонажа - результат творчої роботи письменника. Персонаж і прототип.
39. Композиція художнього твору та її елементи. Шляхи аналізу.
40. Образ оповідача та його роль у творі. Автор і оповідач. Оповідач і персонажі.
41. Групування персонажів як складник художнього твору.
42. Сюжет. Основні елементи сюжету. Сюжет і фабула. Види фабули. Види сюжету.

43. Позасюжетні елементи, їх роль у творі. Особливості аналізу (на прикладах).
44. Поняття про художній час і простір як елемента обставин (художнього світу твору) Динаміка часу та простору в творах різних родів і жанрів.
45. Жанри епосу. Їх особливості та шляхи аналізу.
46. Жанри лірики Їх особливості та шляхи аналізу.
47. Жанри драми. Змішані жанри їх особливості та шляхи аналізу.
48. Стадійний розвиток літератури. Літературний напрям, течія, стиль. Традиції та новаторство в розвитку літератури

Критерии оценивания:

Знания студентов оцениваются по четырёхбальной шкале («2», «3», «4», «5»).

При оценке ответа студента следует руководствоваться следующими критериями:

полнота и правильность ответа;

- степень осознанности, понимания изученного материала; умение словесно его передать,
- логически построить и перестроить, доказать и обосновать;
- языковое оформление ответа: богатство и разнообразие используемой лексики,
- синтаксических конструкций; умение излагать материал последовательно, с учётом литературных норм языка.

Оценка	Критерии оценки
«5» отлично	1. Изученный материал излагается полностью с верным определением понятий, наличием иллюстративных примеров. 2. Понимание материала, обоснование суждений, практическое применение знаний. 3. Последовательное оформление материала с учётом литературных норм языка.
«4» хорошо	1. Допускаются ошибки в изложении материала, но студент сам их исправляет. 2. 1-2 недочёта в последовательности изложения и языковом оформлении материала.
«3» удовлетворительно	1. Неполное изложение материала, неточность в определении понятий или формулировках. 2. Неглубокое обоснование суждений; неумение практически использовать знания. 3. Непоследовательное изложение материала; ошибки в языковом оформлении.
«2» неудовлетворительно	1. Незнание большей части изучаемого материала или полное незнание. 2. Неумение обосновать суждение, практически использовать знания. 3. Беспорядочное, неуверенное изложение, неумение пользоваться языковыми средствами.

Комплект заданий для контрольных работ по дисциплине «ВВЕДЕНИЕ В ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ»

Варіанти контрольної роботи
Змістовий модуль I.

Історико-літературні та генологічні аспекти літературознавства

Тема 1. Літературознавство як наука

I варіант

Літературознавство як комплекс дисциплін про специфіку художньої літератури.

Проблема термінології (філологія, наука про літературу, літературознавство, теорія літератури).

Філологічний контекст літературознавства.

Об'єкт і предмет літературознавства.

II варіант

Зв'язок літературознавства та інших гуманітарних дисциплін.

Основні літературознавчі дисципліни.

Полемічне трактування літературної критики, текстології та компаративістики вітчизняним і зарубіжним літературознавством.

Допоміжні літературознавчі дисципліни.

III варіант

У чому полягає проблема розуміння релігійних та художніх творів? Коли вона виникла? Що таке „герменевтика“?

У чому полягає зміст поняття „екзегеза“?

Кого з класичних герменевтів ви можете назвати?

Хто вважається основоположником герменевтики як науки розуміння?

Перерахуйте основні літературознавчі школи XIX століття. Які їх характерні риси?

У чому полягає специфіка основних літературознавчих напрямів ХХ століття?

Література:

1. Введение в литературоведение / Под. ред. Г. Н. Поспелова. – М., 1983.
2. Введение в литературоведение. Литературное произведение: Основные понятия и термины / Под. ред. Л. В. Чернец. – М., 2000.
3. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник. – К., 2001.
4. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. – К.: ВЦ «Академія», 1997. – 752 с.

Тема 2. Література: специфіка та функціонування

I варіант

Специфіка, предмет і призначення художньої літератури.

Мистецтво як естетична субстанція та пізнавальна дійсність, вияв авторської емоційності.

Походження та види мистецтва.

Література як вид мистецтва.

Поняття про художній світ, умовність, життєподібність.

II варіант

Художній образ. Образ і знак.

Структура художнього образу.

Види образів. Співвідношення образу і поняття.

Образ і художня мова.

Мовлення як предмет зображення.

III варіант

Проблема: образ – художня правда та художня умовність.

Автологічний та металогічний образ.

Способи класифікації художніх образів.

Художнє узагальнення. Герменевтичні аспекти літератури.

Розуміння та інтерпретація. Діалогічність побутування літератури.

Читач та автор. Присутність читача у творі.

IV варіант

Літературні ієрархії та їхня специфіка.

Теорії рецептивної естетики.

Основні функції літератури.

Суспільне значення літератури, зв'язок з іншими формами суспільної свідомості. Культурологічний контекст літератури.

Національна сутність і самотність.

Самотність мистецтва та літератури.

Література:

1. Введение в литературоведение / Под. ред. Г. Н. Поспелова. – М., 1983.
2. Введение в литературоведение. Литературное произведение: Основные понятия и термины / Под. ред. Л. В. Чернец. – М., 2000.
3. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник. – К., 2001.
4. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. – К.: ВЦ «Академія», 1997. – 752 с.

Тема 3. Основні етапи і школи в історії літературознавства

I варіант

Витоки і становлення літературознавства.

Проблеми естетики і теорії літератури у філософських концепціях античної Греції та Риму, а також у країнах Сходу.

Герменевтичний вимір літературознавчої думки в добу середньовіччя.

Перші українські літературознавчі ідеї.

Літературознавчий поступ нового часу.

Проблеми смислу та його розуміння у теоретичних працях.

II варіант

Естетика та літературознавство епохи Відродження (XV–XVI ст.).

Засадничі ідеї універсального гуманізму та антропоцентризму.

Відродження на українську літературу та розвиток теоретичної думки.

Основні положення теорії бароко (кінець XVI–XVIII ст.), її елементи в українській науці про літературу.

Рационалізм та нормативність естетики класицизму. Ієрархічний канон літератури, поняття про елітарність мистецтва, галерея поетичних кодексів (вплив Н.Буало).

Рефлексії в українському літературознавстві.

III варіант

Доба Просвітництва в історії становлення літературознавства.

Діяльність Г.Сковороди.

Проблеми теорії літератури в німецькій класичній філософії.

Основні літературознавчі школи XIX–XX ст.

Міфологічна школа, її філософська основа, розвиток у працях українських вчених.

IV варіант

Романтичні тенденції українського літературознавства XIX ст.

Погляд на літературу Т.Шевченка.

Біографічна школа, культурно-історична школа, порівняльно-історична школа (літературознавча компаративістика), психологічний напрям.

Літературознавчі ідеї І.Франка та Лесі Українки.

Функціонально-естетичний метод, духовно-історична школа, філологічний метод і його новочасні розгалуження.

Інтуїтивізм у літературознавстві.

Формальний метод як продовження ідей філологічної школи.

Естетика і теоретичні принципи соцреалізму.

V варіант

Розвиток українського літературознавства у XX ст.

Основні напрями сучасного літературознавства (феноменологія, філософська герменевтика, психологізм, неоміфологізм, архетипна критика, структуралізм, семіотика, екзистенціалізм, "нова критика", рецептивна естетика, постмодернізм та його основні течії, деконструктивізм, феміністична критика, інтертекстуальні методики, постколоніалізм, національно-екзистенційні ідеї та деякі інші напрями).

Література:

1. Введение в литературоведение / Под. ред. Г. Н. Поспелова. – М., 1983.
2. Введение в литературоведение. Литературное произведение: Основные понятия и термины / Под. ред. Л. В. Чернец. – М., 2000.
3. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник. – К., 2001.
4. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. – К.: ВЦ «Академія», 1997. – 752 с.

Тема 4. Літературний розвиток

I варіант

Проблема термінологічних визначень: метод, школа, течія, напрям, стиль.

Авторська домінанта в художній творчості.

Типи творчості.

Поняття творчої манери.

Творчий метод.

II варіант

Категорія стилю в літературознавстві.

Ідеостиль і стиль літературного твору (стилетвірні фактори і носії стилю).

Взаємодія стилів.

Поняття про національні стильові школи та стилі національних літератур.

Концепція стилів Д.Чижевського.

III варіант

Літературний напрям, чинники, що його визначають.

Літературний напрям як основа літературної періодизації.

Основні літературні напрями: бароко, класицизм, реалізм, модернізм, різновиди модернізму, своєрідність українського модернізму, співвідношення: модернізм і декаденс, модернізм і авангардизм.

Постмодернізм – філософська основа, засадничі принципи, рефлексії в українській літературі.

Література:

1. Введение в литературоведение / Под. ред. Г. Н. Поспелова. – М., 1983.
2. Введение в литературоведение. Литературное произведение: Основные понятия и термины / Под. ред. Л. В. Чернец. – М., 2000.
3. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник. – К., 2001.
4. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. – К.: ВЦ „Академія”, 1997. – 752 с.

Тема 5. Література як система

I варіант

Загальне поняття про роди та жанри. З історії генології. Категорії ліричного, епічного і драматичного як родові ознаки літератури.

Літературний вид як один зі ступенів класифікації родової форми.

Загальна характеристика літературних родів.

III варіант

Визначення термінів – генологія, генерика.

Літературний жанр: поняття "жанр" та "змістова форма жанру".

Жанрові структури, канони та системи.

Епос: Характерні ознаки, жанри та їх різновиди.

III варіант

Походження літературних родів.

Літературний жанр: поняття "жанр" та "змістова форма жанру".

Жанрові структури, канони та системи.

Лірика: особливості та можливості, жанри та жанрові різновиди.

Параметри класифікації лірики.

IV варіант

Походження літературних родів.

Жанрові структури, канони та системи.

Драма: особливості творення художнього світу, основні жанри.

Суміжні родові та жанрові утворення.

Позародові форми.

Термінологічне різнотлумачення у генериці.

Література:

1. Введение в литературоведение / Под. ред. Г. Н. Поспелова. – М., 1983.

2. Введение в литературоведение. Литературное произведение: Основные понятия и термины / Под. ред. Л. В. Чернец. – М., 2000.

3. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник. – К., 2001.

4. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. – К.: ВЦ „Академія”, 1997. – 752 с.

Змістовий модуль II. Поетика літературного твору. Літературний розвиток.

Тема 1. Поетика літературного твору.

I варіант

Основні терміни та поняття поетики.

Поділ: макропоетика і мікропоетика.

Структура художнього твору, зміст і форма як філософські категорії та як чинники цілісності твору.

Поняття "літературний твір", "літературно-художній твір". Твір і текст.

Філологічне, культурологічне, структуральне та постмодерністське розуміння тексту.

II варіант

Літературний твір – творчий процес – психологія творчості.

Компоненти змісту літературного твору.

Компоненти форми літературного твору.

Поділ на зовнішню та внутрішню форми.

Змістова організація літературного твору та його сенс.

Сенс твору та його інтерпретація.

Історико-культурологічні рефлексії над смыслом.

III варіант

Зовнішня форма літературного твору: загальні зауваги.

Аналіз компонентів внутрішньої форми.

Поняття про архітектуру та композицію твору.

Світ літературного твору.

Персонаж і система персонажів.

Система образів літературного твору.

Неавторське слово, основні види.

Принципи аналізу літературного твору.

Інтерпретація, її методи.

Література:

1. Введение в литературоведение / Под. ред. Г. Н. Поспелова. – М., 1983.

2. Введение в литературоведение. Литературное произведение: Основные понятия и термины / Под. ред. Л. В. Чернец. – М., 2000.

3. Галич О., Назарець В., Васильєв С. Теорія літератури: Підручник.– К., 2001.
4. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін.– К.: ВЦ „Академія”, 1997.– 752 с.

Тема 2. Мова художнього твору

I варіант

Літературний твір – творчий процес – психологія творчості.
Компоненти змісту літературного твору. Компоненти форми літературного твору.
Поділ на зовнішню та внутрішню форми.
Змістова організація літературного твору та його сенс. Сенс твору та його інтерпретація. Історико-культурологічні рефлексії над смислом.

II варіант

Мова як засіб комунікації і як художня модель.
Естетична функція мовлення.
Специфіка літературного спілкування.
Структура художньої комунікації.
Літературна мова і мова художньої літератури: відмінності у структурі, смислі та функціях.
Ейдологічна функція художньої мови.
Автологія та інокомовлення.
Мовлення автора і мовлення дійових осіб.

III варіант

Принцип організації художнього мовлення.
Лексичний рівень художньої мови (архаїзми, історизми, варваризми, екзотизми, старослов'янізми, діалектизми тощо).
Лексика: конкретна та абстрактна, нейтральна та емоційно забарвлена.
Словотвірний рівень художньої мови.
Тропи (епітет, порівняння, метафора, метонімія, синекдоха, перифраз, евфемизм, автономазія, асоціонізм, іронія, гіпербола, літота).
Синтаксичний рівень художньої мови (фігури). Фоніка.

Література:

1. Введение в литературоведение / Под. ред. Г. Н. Поспелова.– М., 1983.
2. Введение в литературоведение. Литературное произведение: Основные понятия и термины / Под. ред. Л. В. Чернец.– М., 2000.
3. Галич О., Назарець В., Васильєв С. Теорія літератури: Підручник.– К., 2001.
4. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін.– К.: ВЦ «Академія», 1997.– 752 с.

Тема 3. Версифікація

I варіант

Термінологічне визначення понять ритміка, віршознавство, метрика, ритм, метр, вірш тощо. Мова прозова і мова віршова.
Антична система віршування.
Цілісний аналіз поетичного твору (план-схема).

II варіант

Силабічна система віршування.
Силабо-тонічна система віршування.
Стопа. Двоскладові та трискладові розміри силабо-тонічного віршування.
Пірихій. Спондей. Дольники.
Цілісний аналіз поетичного твору (план-схема).

III варіант

Довільне силабо-тонічне віршування.
Маловживані розміри.
Фольклорне віршування.
Верлібр.

IV варіант

Рима. Види рим. Способи римування віршів.
Білий вірш. Сонет. Вінок сонетів. Октава.
Строфіка. Основні ознаки строфи. Прості та канонізовані строфи. Цілісний аналіз поетичного твору (план-схема).

Література:

1. Введение в литературоведение / Под. ред. Г. Н. Поспелова.– М., 1983.

2. Введение в литературоведение. Литературное произведение: Основные понятия и термины / Под. ред. Л. В. Чернец.– М., 2000.
3. Галич О., Назарець В., Васильев С. Теорія літератури: Підручник.– К., 2001.
4. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін.– К.: ВЦ «Академія», 1997.– 752 с.

Критерии оценки контрольной работы

«зачтено» / «отлично»	Студент демонстрирует сформированность дисциплинарных компетенций на итоговом уровне, обнаруживает всестороннее, систематическое и глубокое знание учебного материала, усвоил основную литературу и знаком с дополнительной литературой, рекомендованной программой, умеет свободно выполнять творческие задания, предусмотренные программой, свободно оперирует приобретенными знаниями, умениями, применяет их в ситуациях повышенной сложности.
«зачтено» / «хорошо»	Студент демонстрирует сформированность дисциплинарных компетенций на среднем уровне: основные знания, умения освоены, но допускаются незначительные ошибки, неточности, затруднения при аналитических операциях, переносе знаний и умений на новые, нестандартные ситуации.
«зачтено» / «удовлетворительно»	Студент демонстрирует сформированность дисциплинарных компетенций на базовом уровне: в ходе контрольных мероприятий допускаются значительные ошибки, проявляется отсутствие отдельных знаний, умений, навыков по некоторым дисциплинарным компетенциям, студент испытывает значительные затруднения при оперировании знаниями и умениями при их переносе на новые ситуации.
«не зачтено» / «неудовлетворительно»	Студент демонстрирует сформированность дисциплинарных компетенций на уровне ниже базового, проявляется недостаточность знаний, умений, навыков.
«не зачтено» / «неудовлетворительно»	Дисциплинарные компетенции не сформированы. Проявляется полное или практически полное отсутствие знаний, умений, навыков.

Примерные тестовые задания по дисциплине «ВВЕДЕНИЕ В ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ»

ТЕСТ №1

1. Автор – это
 - 1) создатель словесно-художественного произведения
 - 2) субъект действия в произведении
 - 3) толкователь литературного текста
 - 4) прототип главного героя произведения
2. Беллетристика – это
 - 1) совокупность произведений, рассчитанных на невзыскательный читательский вкус
 - 2) повествовательная проза
 - 3) часть изящной словесности, составляющая «золотой фонд» мирового литературного наследия
 - 4) определённым образом организованный цикл произведений
3. Творческим процессом называют:
 - 1) путь от художественного замысла к его осуществлению
 - 2) литературная жизнь определенной страны и эпохи
 - 3) форма общественного сознания, представляющая собой систему наиболее общих понятий о мире
 - 4) исторически определенный способ создания художественных ценностей
4. Отбор определенных сторон жизненных явлений и их подчеркивание, преувеличение в художественном изображении:
 - 1) типизация
 - 2) штамп литературный
 - 3) традиция
 - 4) сатира
5. Адресат восприятия литературных явлений:
 - 1) читатель
 - 2) прототип
 - 3) лирический герой
 - 4) художественный образ
6. Фабула – это:
 1. Последовательное сочетание фактов и событий, происходящих в произведении.
 2. Минимальная составляющая сюжета.
 3. Живая последовательность всех явлений, жестов, состояний и мотивов в произведении.
 4. Характерологическая часть произведения.
7. Под хронотопом в литературоведении понимают:
 1. Специфическую пространственно-временную организацию художественного повествования.
 2. Временной период, в течение которого развиваются события (например, календарные сутки в трагедии классицизма).
 3. Сведения о конкретном времени и эпохе, в которых разворачиваются события произведения.

4. Отрезок времени, необходимый для прочтения одного стиха в строфе.
8. Понятие «хронотоп» впервые появилось в литературоведческих работах:
 1. М.М. Бахтина
 2. А.Н. Веселовского
 3. Б.М. Эйхенбаума
 4. Ю.М. Лотмана

ТЕСТ №2

9. В сатирических рассказах М. Зощенко используется форма повествования:
 1. Сказовая.
 2. От 3-го лица.
 3. Прокламационная.
 4. От 1-го лица.
10. При сказовой форме повествования изложение событий в художественном произведении ведется от имени:
 1. Рассказчика, оценивающего известные ему события.
 2. Одного из активных участников событий.
 3. Абстрактного 3-го лица.
 4. Автора как реальной биографической личности.
11. Роман «Герой нашего времени» построен на повествовании:
 1. От 1-го лица, от 3-го лица и элементах сказа.
 2. От 3-го лица.
 3. От 1-го и от 3-го лица.
 4. От 1-го лица.
12. Портретное описание человека в литературе не включает в себя описание:
 1. «Потока сознания».
 2. Жестов.
 3. Мимики.
 4. Походки.
13. В литературоведческом понимании мотив – это:
 1. Минимальная составляющая сюжета.
 2. Музыкальный компонент текста.
 3. Синоним идеи произведения.
 4. Реальный факт, повлиявший на возникновение замысла произведения.
14. Мотив как литературоведческое понятие первым использовал в своих трудах:
 1. А.Н. Веселовский.
 2. А.А. Потебня.
 3. А.П. Скафтымов.
 4. Д.С. Лихачев.
15. «Архетип» в литературоведческом понимании – это:
 1. Образ, восходящий к общечеловеческим представлениям.
 2. Персонаж героического эпоса.
 3. Главный герой произведения.
 4. Историческая основа замысла произведения.
16. Явление подтекста в русской литературе наиболее характерно для произведений:
 1. А.П. Чехова
 2. А.С. Грибоедова
 3. И.С. Тургенева
 4. Л.Н. Толстого
 5. А.С. Пушкина

ТЕСТ №3

17. Герменевтика – научная область, занимающаяся изучением:
 1. Процесса интерпретации текста
 2. Структуры текста
 3. Читательской аудитории.
 4. Дискурсивной практики.
18. Для художественного изображения внутреннего мира человека героя используется прием:
 1. «Потока сознания».
 2. Каламбура.
 3. Параллелизма.
 4. Оксюморона.
 5. «Горизонта ожидания».
19. Определите, какой термин является лишним в предложенном списке:
 - 1) эпиграф
 - 2) кульминация
 - 3) завязка
 - 4) экспозиция
20. Фигура повествователя может являться элементом
 - 1) романа
 - 2) драмы
 - 3) элегии
 - 4) оды
21. Основным средством раскрытия характера в драматических произведениях является:
 - 1) речь
 - 2) интерьер
 - 3) авторская характеристика
 - 4) портрет
22. Конфликт – это:
 - 1) движущая сила развития фабулы
 - 2) средство раскрытия характера персонажей
 - 3) противоречие между различными редакциями произведения
 - 4) стилистический приём
23. Носитель переживания, выраженного в лирическом произведении, называется:
 - 1) лирическим героем
 - 2) повествователем
 - 3) рассказчиком
 - 4) персонажем
24. Изображение мира литературного произведения, воссоздающее внешнюю среду, называется
 - 1) пейзаж
 - 2) портрет
 - 3) интерьер
 - 4) художественная деталь
25. Изображение внутренней душевной жизни персонажа в литературе принято называть
 - 1) психологическим портретом
 - 2) описанием
 - 3) повествованием
 - 4) историзмом

ТЕСТ №4

26. Короткое изречение или отрывок из художественного произведения, помещённый

перед текстом и задающий его тон и тему, называется

- 1) эпиграфом
- 2) эпилогом
- 3) прологом
- 4) заглавием

27. Элементом художественного произведения, доступным пересказу, является

- 1) фабула
- 2) сюжет
- 3) композиция
- 4) хронотоп

28. Элементом фабулы, который может давать предварительные сведения о месте и времени действия и составе персонажей произведения, является

- 1) экспозиция
- 2) пролог
- 3) перипетии
- 4) описание

29. В составе фабулы кульминация обычно следует после

- 1) перипетий
- 2) экспозиции
- 3) развязки
- 4) завязки

30. Расположите элементы фабулы в классическом порядке:

- 1) кульминация
- 2) завязка
- 3) перипетии
- 4) экспозиция
- 5) развязка

31. Лишним в предложенном списке является:

- 1) завязка
- 2) эпилог
- 3) глава
- 4) часть

32. Ремарка – это

- 1) пояснение, указание драматурга для читателя, постановщика и актёра в тексте пьесы
- 2) текст, заключающий в себе слова одного из действующих лиц сценического диалога
- 3) изречение, предпосланное произведению и сосредотачивающее мысль на его идее
- 4) часть литературного произведения, обладающая относительной самостоятельностью и завершённостью
- 5) вступительная часть сочинения, обращённая к лицу, которому это сочинение посвящено

33. Драматическое произведение композиционно делится на

- 1) действия
- 2) главы
- 3) тома
- 4) строфы

34. Укажите термин, выпадающий из общего контекста предложенных жанровых обозначений:

1. Трагедия
2. Элегия
3. Ода
4. Эпиграмма

5. Послание

ТЕСТ №5

35. Автором статьи «Разделение поэзии на роды и виды» (1841) является

1. В.Г. Белинский
2. Д.И. Писарев
3. И.А. Гончаров
4. Н.А. Добролюбов
5. Н.Г. Чернышевский

36. Древнегреческий мудрец Эзоп считается родоначальником жанра

1. басни
2. притчи
3. сказки
4. фельетона
5. памфлета

37. Произведения В.А. Жуковского «Людмила», «Светлана», «Эолова арфа» написаны в жанре

1. баллады
2. песни
3. гимна
4. эпитафии
5. мадригала

38. Н.В. Гоголь назвал своё произведение «Мёртвые души»

1. поэмой
2. повестью
3. романом
4. рассказом
5. эпопеей

39. «[...] всегда изображает лишь само по себе определённое состояние, например, порыв удивления, вспышку гнева, боли, радости и т.д. Здесь необходимо единство чувства». Так писал немецкий философ Ф. Шлегель о

1. лирике
2. эпосе
3. драме
4. лиро-эпической поэме

40. Найдите соответствия:

1. «Горе от ума»	А. Драма
2. «Евгений Онегин»	Б. Поэма
3. «Война и мир»	В. Комедия
4. «Гроза»	Г. Роман

в стихах

Д. Повесть

Е. Роман-эпопея

41. Документальность изображения и публицистическая заострённость, отсутствие единого конфликта и значительная доля описательности характерны для жанра

1. очерка
2. рассказа
3. новеллы
4. философской повести
5. мемуаров

42. Авторское начало в наибольшей степени выражено в тексте:

1. Лирическом.
2. Эпическом.
3. Лиро-эпическом.
4. Драматургическом.

43. Какой из перечисленных жанров относится к лиро-эпическим:

1. Басня.
2. Трагедия.
3. Роман.
4. Романс.

44. Определите, какой термин является лишним в предложенном списке

- 1) баллада
- 2) повесть
- 3) новелла
- 4) рассказ

45. Величественно-спокойное, неторопливое созерцание жизни в ее сложности и многоплановости, широту взгляда на мир и его принятие как некоей целостности принято называть

- 1) эпичностью
- 2) лиризмом
- 3) драматизмом
- 4) сюжетностью

ТЕСТ №6

46. Наиболее древним из перечисленных является жанр:

- 1) басни
- 2) романа
- 3) романа
- 4) повести

47. Одой является:

- 1) торжественно-лирическое стихотворение, воспевающее героические подвиги
- 2) литературное произведение, адресованное какому-либо лицу
- 3) раздумье, имеющее скорбно-печальную эмоциональную окраску
- 4) лирическое обращение, прославляющее новобранцев

48. В античности впервые разделил литературу на три рода, охарактеризовав три способа подражания природе

- 1) Аристотель
- 2) Платон
- 3) Демокрит
- 4) Гомер

49. При анализе лирического произведения оказывается уместным один из предложенных терминов:

- 1) выражает
- 2) повествует
- 3) рассказывает
- 4) описывает

50. Выберите лишний в предложенном списке термин:

- 1) пьеса
- 2) трагедия
- 3) комедия
- 4) фарс
- 5) водевиль

51. «Во всём мне хочется дойти

До самой сути...» –

стихотворение Б.Л. Пастернака написано

1. ямбом
2. амфибрахием

3. анапестом

4. дактилем

5. хореем

52. «Любовь покоряет обманно,
Напевом простым, неискусным.
Ещё так недавно-странно
Ты не был седым и грустным...» –

стихотворение А.А. Ахматовой написано в

1. тонической системе стихосложения
2. силлабо-тонической системе стихосложения
3. силлабической системе стихосложения

53. Пиррихий – это

1. стопа, состоящая из двух безударных слогов
2. стопа, состоящая из двух ударных слогов
3. стопа, состоящая из трёх безударных слогов
4. стопа, состоящая из трёх ударных слогов

54. «Кто яму для других копать **трудился**,
Тот сам в неё упал – гласит писанье так.
Ты это оправдал, бостонный мой чудак,
Топил людей – и **утопился**».

В стихотворении М.Ю. Лермонтова «Эпитафия» выделенная рифма является

1. мужской
2. женской
3. дактилической
4. гипердактилической

ТЕСТ №7

55. Ассонансами называются рифмы, у которых

1. совпадают только гласные звуки, образующие стихотворные окончания, а согласные различаются
2. совпадают гласные и согласные звуки, образующие стихотворные окончания
3. совпадают только согласные звуки, образующие стихотворные окончания, а гласные различаются
4. гласные и согласные звуки, образующие стихотворные окончания, совпадают при условии, если у одного из рифмующихся слов убрать часть концовки, недостающей у другого

56. Способ рифмовки, при котором первый стих рифмуется с третьим, а второй с четвёртым, называется

1. перекрёстная рифмовка
2. кольцевая рифмовка
3. смежная рифмовка
4. концевая рифмовка
5. внутренняя рифмовка

57. «Жизнь медленная шла, как **старая гадалка**,
Таинственно шепча забытые слова...» –

в своём стихотворении А. Блок в выделенном словосочетании использует

1. сравнение
2. эпитет
3. метафору
4. аллегорию
5. олицетворение

58. «Лишним» в предложенном контексте образных средств поэзии оказывается термин

1. риторический вопрос
2. гипербола
3. литота
4. ирония
5. оксюморон

59. *«Полу-милорд, полу-купец,
Полу-мудрец, полу-невежда,
Полу-подлец, но есть надежда,
Что будет полным наконец»* –

эпиграмма А.С. Пушкина на гр. М.С. Воронцова написана

1. катреном
2. двустипьем
3. трёхстишем
4. октавой
5. секстином

60. *«Когда б вы знали, из какого сора
Растут стихи, не ведая стыда,
Как жёлтый одуванчик у забора,
Как лопухи и лебеда...»*

В стихотворении А.Ахматовой выделенные слова являются

- 1) олицетворением
- 2) сравнением
- 3) гиперболой
- 4) оксюморонам

61. *«Смуглый отрок бродил по аллеям,
У озёрных грустил берегов,
И столетие мы лелеем
Еле слышный шорох шагов».*

Стихотворение А. Ахматовой написано

- 1) дольником
- 2) акцентным стихом
- 3) анапестом
- 4) дактилем

62. *«Лениво дышит полдень мгlistый;
Лениво катится река;
И в тверди пламенной и чистой
Лениво тают облака».*

Выделенные слова в стихотворении Ф.И. Тютчева представляют собой

- 1) анафору
- 2) эпифору
- 3) метонимию
- 4) гиперболу

63. *«О, как убийственно мы любим,
Как в буйной слепоте страстей
Мы то всего вернее губим,
Что сердцу нашему милей!»*

В четверостишии Ф.И. Тютчева содержится

- 1) риторическое восклицание
- 2) риторический вопрос
- 3) эллипсис
- 4) обращение

64. Определите, какой термин является лишним в предложенном ряду:

- 1) дольник
- 2) амфибрахий
- 3) дактиль
- 4) хорей
- 5) ямб

65. *«Чёрный ворон в сумраке снежном,
Чёрный бархат на смуглых плечах.*

Томный голос пением нежным

Мне поёт о южных ночах».

В своём стихотворении А. Блок использует

- 1) аллитерацию
- 2) ассонанс
- 3) аллюзию
- 4) аллегорию

ТЕСТ №8

66. *«Ночевала тучка золотая*

На груди утеса великана;

Утром в путь она умчалась рано,

По лазури весело играя».

В четверостишии из стихотворения М.Ю.

Лермонтова используется рифма:

- 1) опоясывающая
- 2) перекрестная
- 3) смежная
- 4) смешанная

67. Двусложная стопа, включающая в себя два ударных слога – это:

- 1) спондей
- 2) пиррихий
- 3) ямб
- 4) тримакар

68. Минимальной значимой единицей в стиховедении является:

- 1) слог
- 2) гласный звук
- 3) фонема
- 4) ударный слог
- 5) слово

69. В верлибре стих:

- 1) нерифмованный и неритмизованный
- 2) нерифмованный, но соблюдается ритмическая цельность
- 3) сочетает разные размеры и разные типы строф
- 4) сочетает разные типы рифмовки

70. В строке «Давно стихами говорит Нева» используется:

- 1) метонимия
- 2) синекдоха
- 3) гипербола
- 4) литота

71. Идеальный закон, управляющий чередованием сильных и слабых звуков в стихе, называется

- 1) метр
- 2) ритм
- 3) рифма
- 4) метрика

72. Диссонансными называются рифмы, у которых

- 1) совпадают только согласные звуки, образующие стихотворные окончания, а гласные различаются
- 2) совпадают гласные и согласные звуки, образующие стихотворные окончания
- 3) совпадают только гласные звуки, образующие стихотворные окончания, а согласные различаются
- 4) гласные и согласные звуки, образующие стихотворные окончания, совпадают при условии, если у одного из рифмующихся слов убрать часть концовки, недостающей у другого

73. *«За всех вас,*

которые нравились или **нравятся**,
 хранимых иконами у души в пещере,
 как чащу вина в застольной **здравице**,
 подьемлю стихами наполненный череп».
 Выделенная рифма в стихотворении
 В.В. Маяковского является:

- 1) точной
- 2) приблизительной
- 3) диссонансной
- 4) ассонансной

74. «Прозвучало над ясной рекою,
 Прозвенело в померкшем лугу,
 Прокатилось над рощей немой,
 Засветилось на том берегу».
 Фигура, использованная в
 стихотворении А.А. Фета:

- 1) синтаксический параллелизм
- 2) перенос
- 3) риторическое восклицание
- 4) обращение

ТЕСТ №9

75. «Ночь, улица, фонарь, аптека,
 Бессмысленный и тусклый свет.
 Живи ещё хоть четверть века –
 Всё будет так. Исхода нет».
 Стихотворение А.А. Блока написано

- 1) ямбом
- 2) хореем
- 3) дактилем
- 4) анапестом
- 5) амфибрахием

76. «...Молчит его **святая** лира;
 Душа вкушает **хладный** сон,
 И меж детей **ничтожных** мира,
 Быть может, всех ничтожней он».
 Выделенные слова из стихотворения А.С.
 Пушкина «Поэт» - это

- 1) эпитеты
- 2) сравнение
- 3) метонимия
- 4) аллегория

77. «И вот, как бы беседа с собой,
 Сознательно она проговорила
 (Я был при ней, **убитый, но живой**):
 “О, как всё это я любила!”».

В своём стихотворении Ф.И. Тютчев использует

- 1) оксюморон
- 2) гиперболу
- 3) сравнение
- 4) иронию

78. Лишним в предложенном списке является:

- 1) литота
- 2) анафора
- 3) инверсия
- 4) эпифора
- 5) параллелизм

79. Созвучие клаузул в стихотворных строках
 образует

- 1) рифму
- 2) ассонанс

- 3) аллитерацию
- 4) метр
- 5) ритм

80. «Длятся часы, мировое **несущие**.
 Ширятся звуки, движенье и свет.

Прошлое страстно глядится в **грядущее**.
 Нет настоящего. Жалкого – нет».

В выделенных словах из стихотворения А. Блока
 использована рифма

- 1) дактилическая
- 2) женская
- 3) мужская
- 4) гипердактилическая

81. «Желанный друг неведомых **столетий!**
 Ты весь дрожишь, ты потрясён былым!
 Внемли же мне, о, слушай **строки эти**:
 Я был, я мылил, я прошёл, как дым...»

В выделенных словах из стихотворения В.
 Брюсова использована рифма

- 1) ассонансная
- 2) диссонансная
- 3) точная
- 4) приблизительная

82. Стиховое окончание называется

- 1) клаузула
- 2) рифма
- 3) стопа
- 4) цезура

83. Не то, что мните вы, природа:

Не слепок, не бездушный лик –
 В ней есть душа, в ней есть свобода,
 В ней есть любовь, в ней есть язык...»

В четверостишии из стихотворения Ф.И. Тютчева
 использован один следующих приёмов:

- 1) антитеза
- 2) оксюморон
- 3) сравнение
- 4) синекдоха

84. Упорядоченное чередование ударных и
 безударных слогов характерно для системы
 стихосложения:

- 1) силлабо-тонической
- 2) тонической
- 3) силлабической
- 4) народной тонической

85. Первое стихотворение в силлабо-тонической
 системе стихосложения написал

- 1) М. Ломоносов
- 2) В. Тредиаковский
- 3) А. Кантемир
- 4) А. Пушкин
- 5) Г. Державин

86. Стихотворение, состоящее из двух катренов и
 двух трёхстиший, называется

- 1) сонет
- 2) элегия
- 3) ода
- 4) стансы

Критерии оценки тестов**В тесте 10 заданий. Одно правильно выполненное задание – 1 балл.**

Количество набранных баллов за представленный КОС	Уровни владения материалом
9-10 баллов	Высокий уровень владения материалом
7-8 баллов	Средний уровень владения материалом
5-7 баллов	Низкий уровень владения материалом
0-4 балла	Низкий уровень не достигнут